

Inzichten uit 8 jaar onderzoek in de kinderopvang

Terugblik en stip op de horizon

LKK Symposium 11-06-2025

Pauline Slot & LKK team

Woord van dank!!

- Opdrachtgever SZW, Kohnstamm Instituut en klankbordgroep (BK, BMK, BOinK, BVOK, Expertisecentrum Kinderopvang, GGD GHOR, KNGO, Nji, Nysa, Onderwijsinspectie, PPINK, Sociaal Werk NL, Universiteit Leiden, Voor Werkende Ouders)
- Zo'n 657 kinderopvanglocaties met 986 pm'ers, 576 leidinggevenden, 254 gastouders en 206 gastouderbureaus
- **Team Sardes:** IJsbrand Jepma, Paulien Muller, Tanja Tahele, 3 matchmakers per jaar, 2-3 andere ondersteuners en 15-20 observatoren per jaar
- **Team UU:** Bodine Romijn, Merel Bredeveld, Vaso Tiliopoulou en 10-15 videocodeurs per jaar

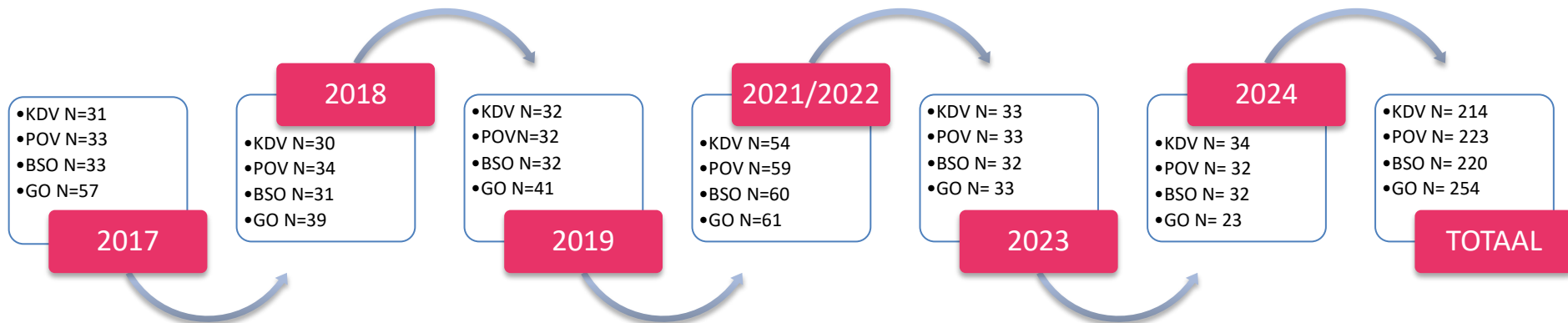
Data en output

- Er zijn ruim 4000 CLASS observaties en bijna 1000 observaties met de omgevingsschalen gedaan.
- Ook zijn er bijna 3400 video's gecodeerd met de NCKO en ruim 4300 video's van individuele kinderen
- Er verschenen 14 LKK-rapporten, 12 publicaties in vakbladen, 5 in wetenschappelijke tijdschriften, 3 proefschriften, 13 infographics, 3 handreikingen, 12 blogs, 20 presentaties voor het werkveld en 6 voor collega-onderzoekers en 7 items in de media.

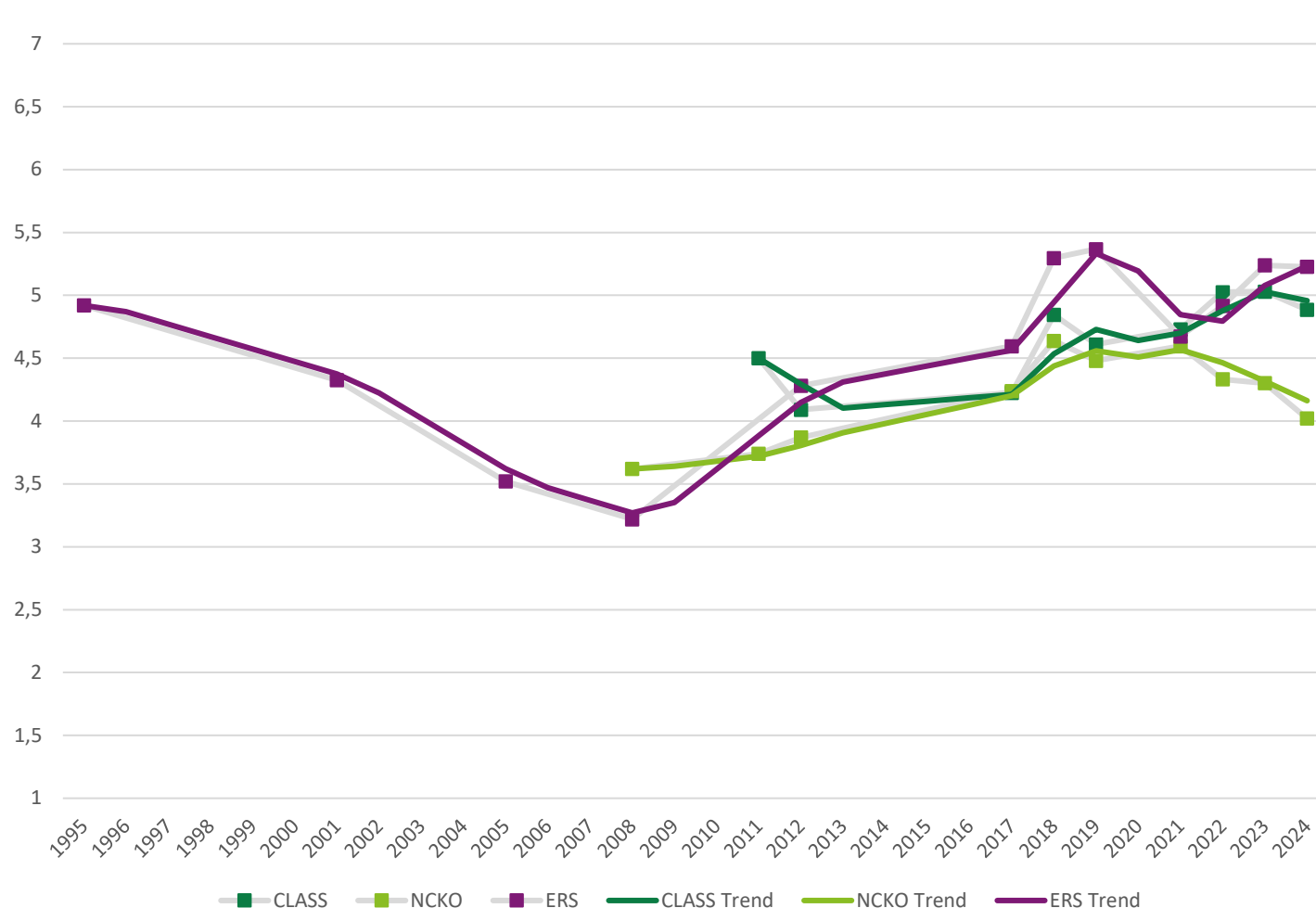
➔ Waar staan we in de kinderopvang?

Onderzoeksopzet LKK

- Jaarlijkse metingen -> goede monitoring van de kwaliteit
- Ontwikkelingen in de sector en in de maatschappij
 - Wet- en regelgeving: o.a. wet LKK, tijdelijke versoepeling kwaliteitseisen
 - COVID
 - personeelstekort

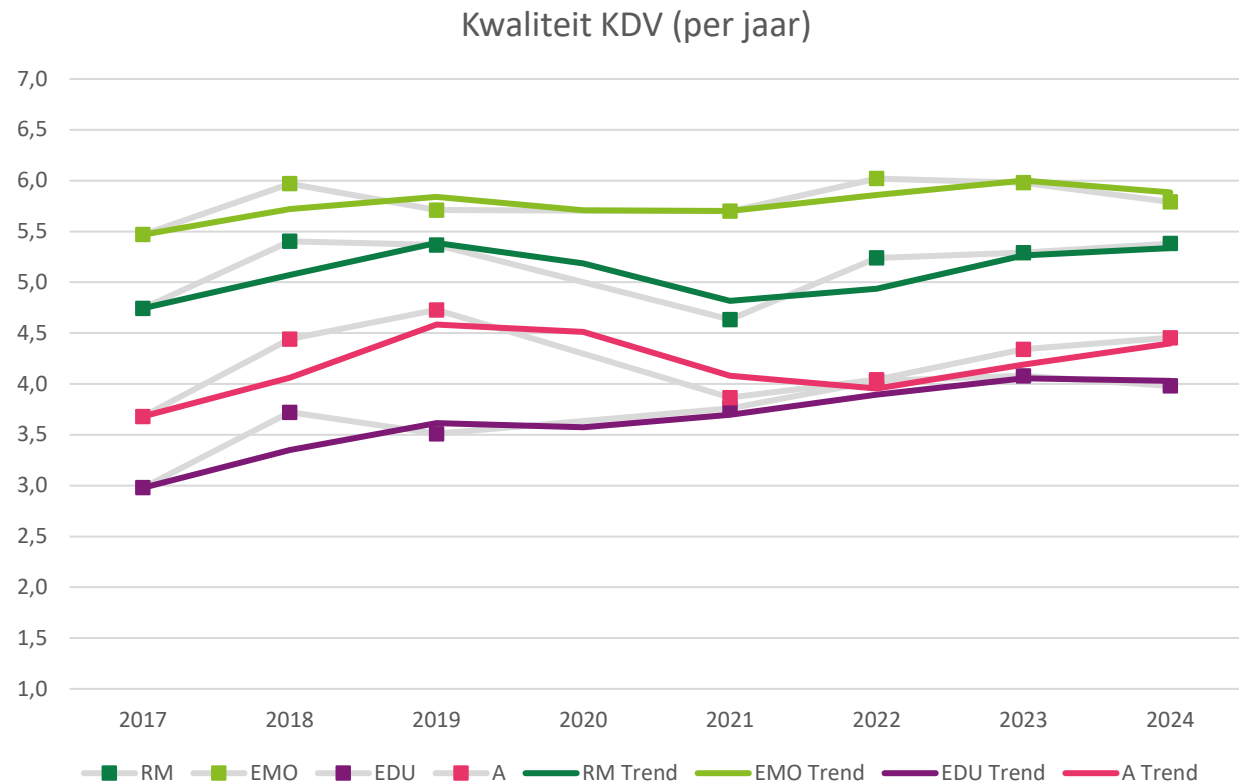
Kwaliteit kinderdagopvang 1995 – 2024

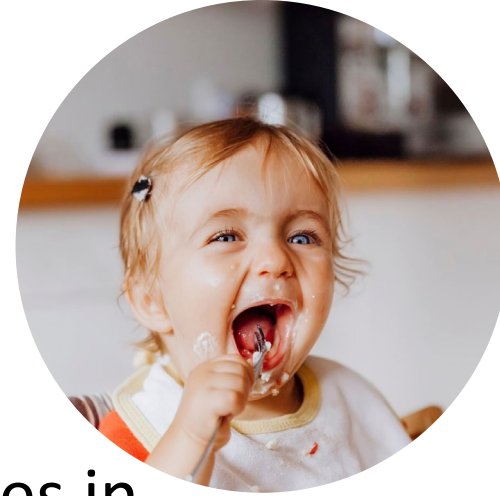
- Obv totaalscores, dus minder nuance
- Overall, stijgende kwaliteit sinds dieptepunt in 2008, maar met coronadip in 2021/2022
- Fluctuaties door contextuele ontwikkelingen, steekproef verschillen

Kwaliteit kinderdagopvang 2017-2024

- Over de hele periode stijgende kwaliteit
- Sterkere coronadip in kwaliteit van ruimte & inrichting en activiteitenaanbod
- Stabilisering of lichte afbuiging in 2024?

RM (ruimte & meubilering) EMO (emotionele kwaliteit) EDU (educatieve kwaliteit) A (activiteitenaanbod)

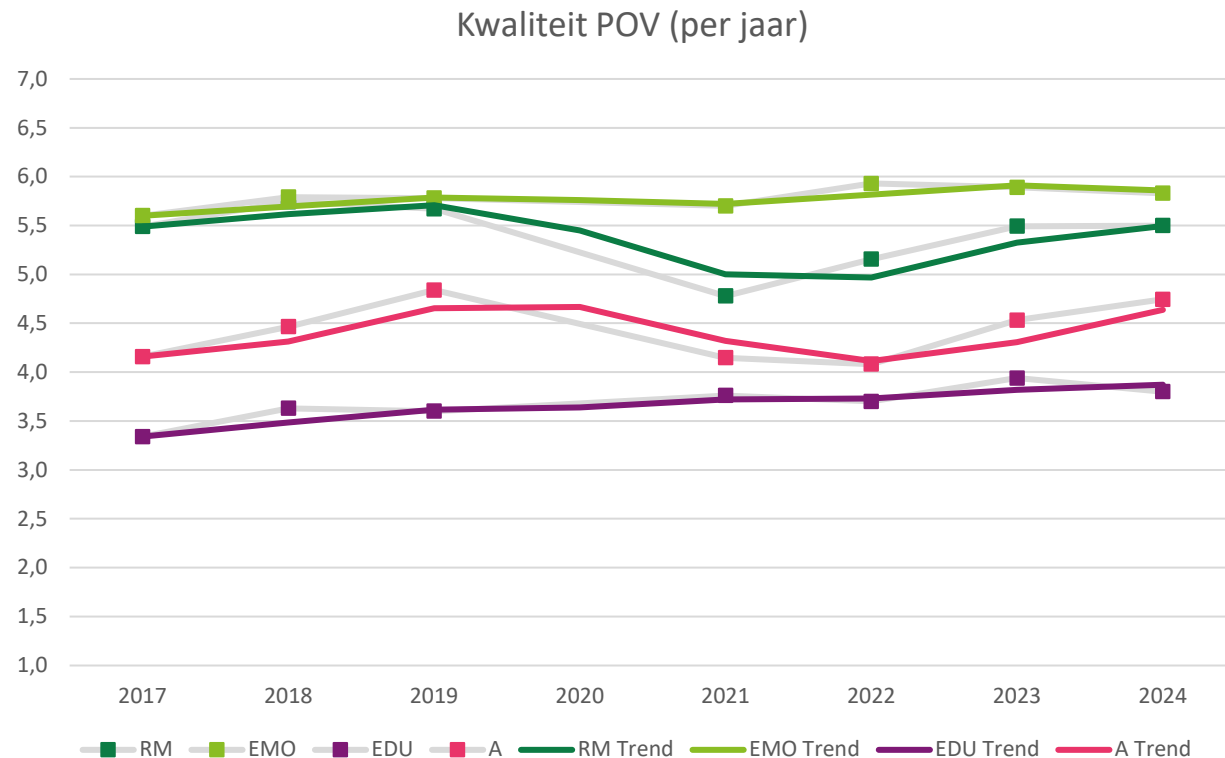
Baby's vs peuters

- Horizontale groepen laten meer fluctuaties in kwaliteit zien. Lichte afbuiging van emotionele kwaliteit voor peuters in 2024
- Sterke stijging in educatieve kwaliteit, vooral in verticale groepen
- Weinig aandacht voor interacties tussen kinderen

Kwaliteit peuteropvang 2017-2024

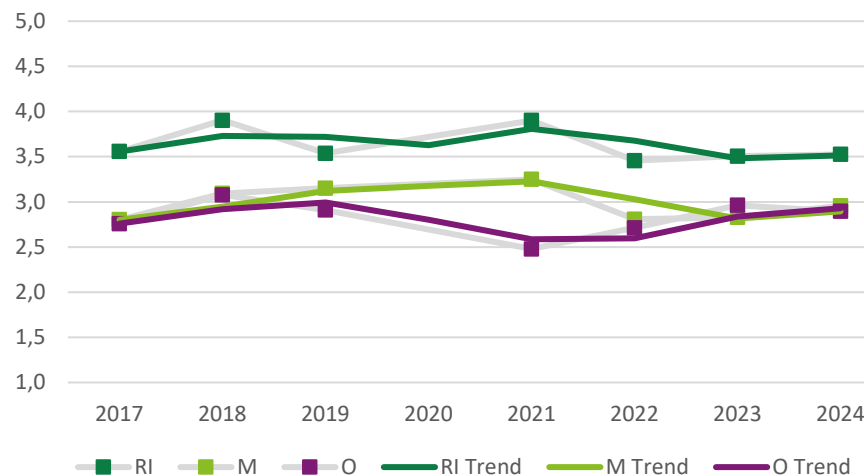
- Over de hele periode stijgende kwaliteit, minder sterk dan in kdv
- Ook coronadip in kwaliteit van ruimte & inrichting en activiteitsaanbod
- Stabilisering van proceskwaliteit vanaf 2022
- Weinig aandacht voor interacties tussen kinderen

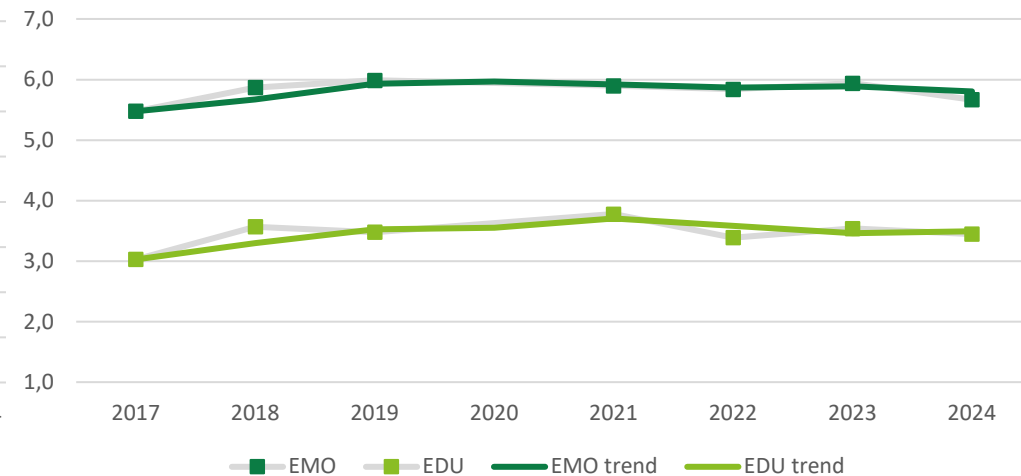
Kwaliteit buitenschoolse opvang 2017-2024

- Initieel lichte kwaliteitsstijging, later stabilisering en/of daling. In 2024 is vooral de emotionele kwaliteit lager.
- De educatieve kwaliteit is lager dan in de kinderopvang voor 0-4
- Weinig aandacht voor de groep kinderen en interacties tussen kinderen

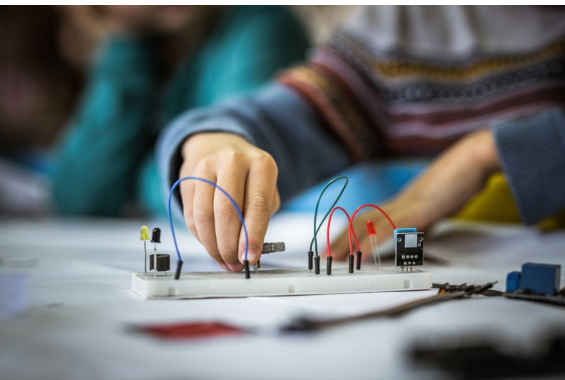
omgevingsschaal BSO (per jaar)

CLASS BSO (per jaar)

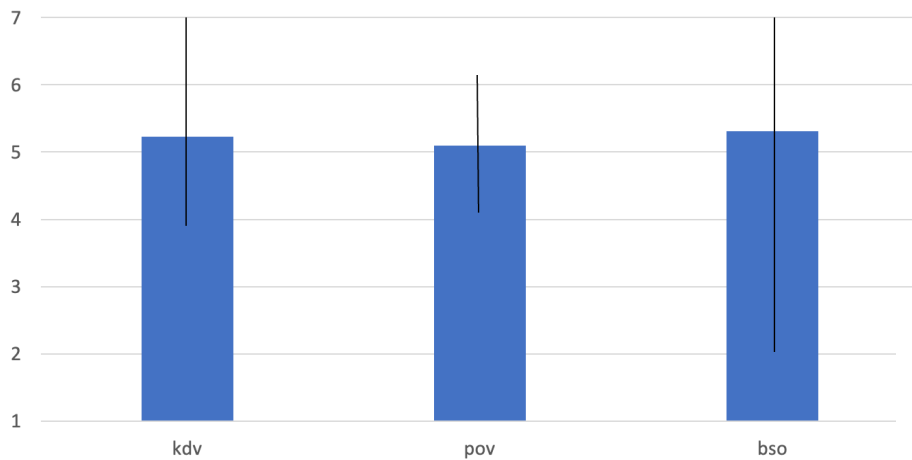

Verschraling activiteiten aanbod bso

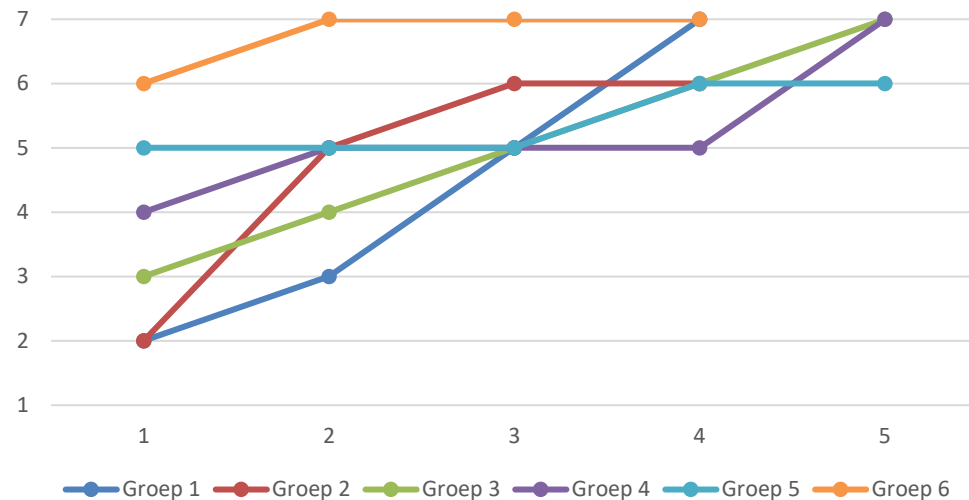
Welbevinden van kinderen in de kinderopvang

welbevinden

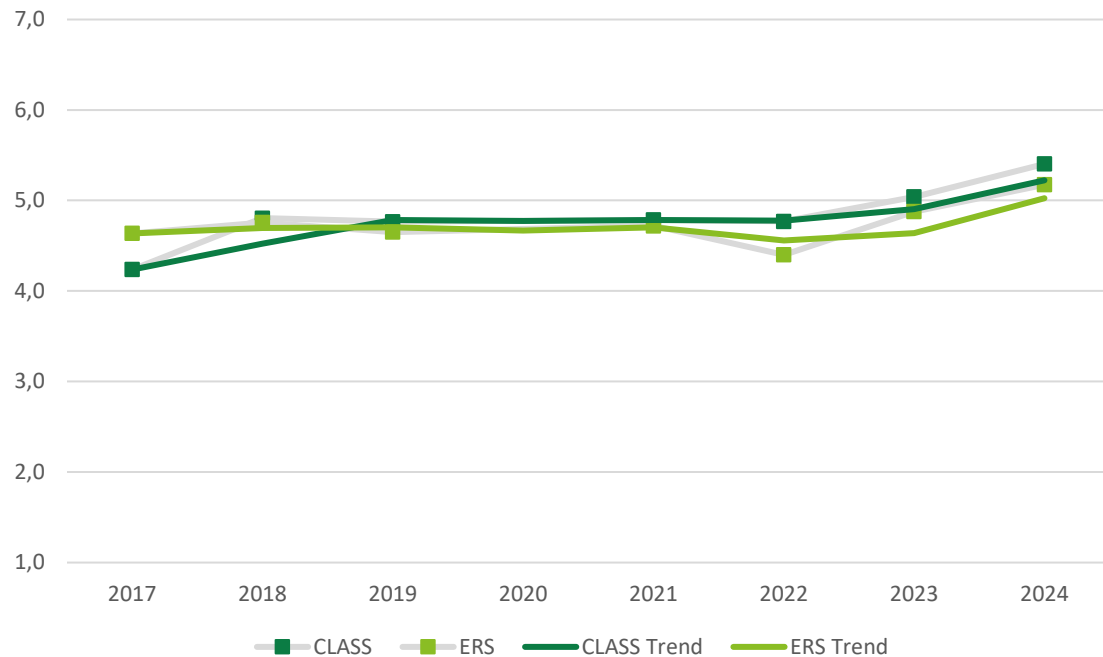
- Grote verschillen tussen en binnen groepen
- Grote uitschieters in de bso

BSO locaties

Kwaliteit gastouderopvang 2017-2024

- Respons lager bij gastouders en in 2024 ook kleine steekproef
- Geen corona-effecten
- Stijging van zowel de emotionele als educatieve proceskwaliteit (CLASS).
- Omgevingskwaliteit (ERS) ook gestegen: o.a. inrichting van de ruimte, aanwezige speelmaterialen en activiteiten aanbod

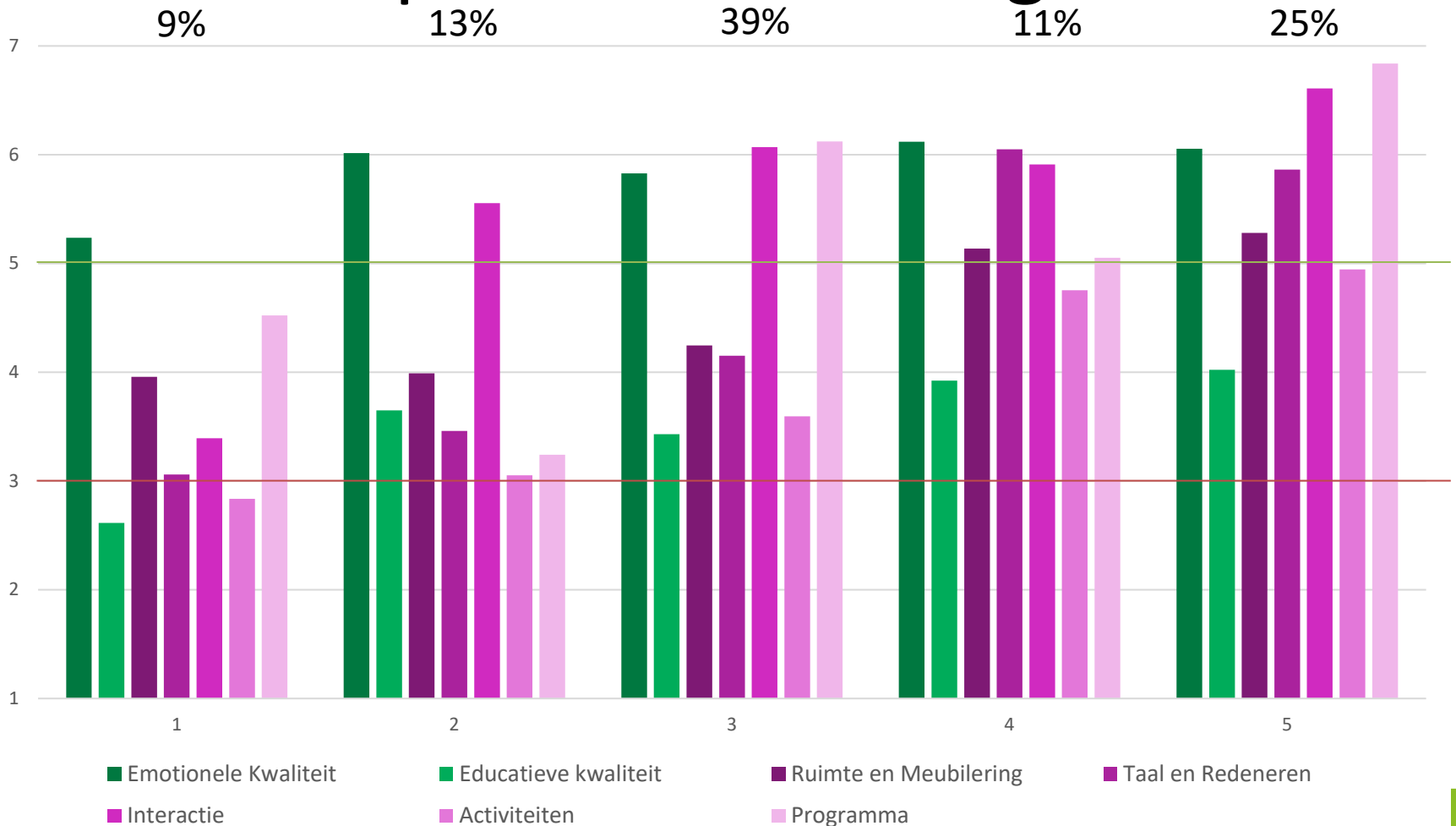
CLASS (proceskwaliteit) ERS (omgevingskwaliteit)

Kwaliteit gastouderopvang

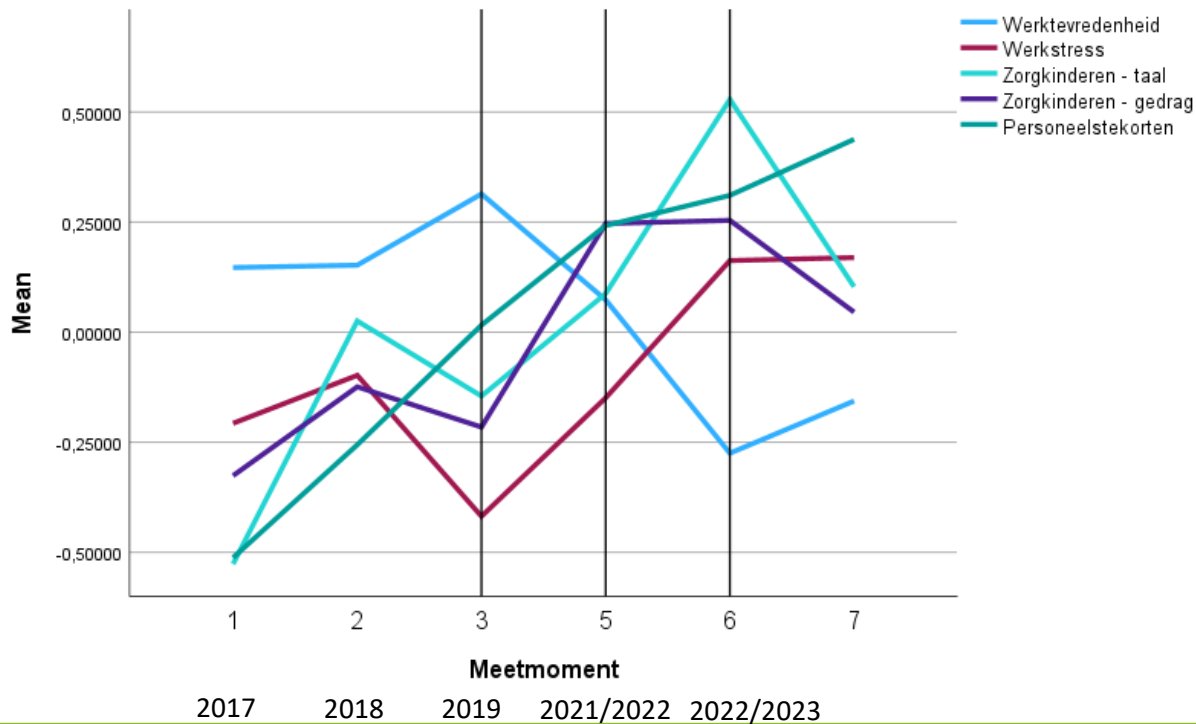
- Gastouders die een hogere kwaliteit bieden, delen vaak een aantal kenmerken
 - Hoger opleidingsniveau
 - Meer nascholing gevolgd
 - Vaker gerichte opvang van 0-4 jarigen

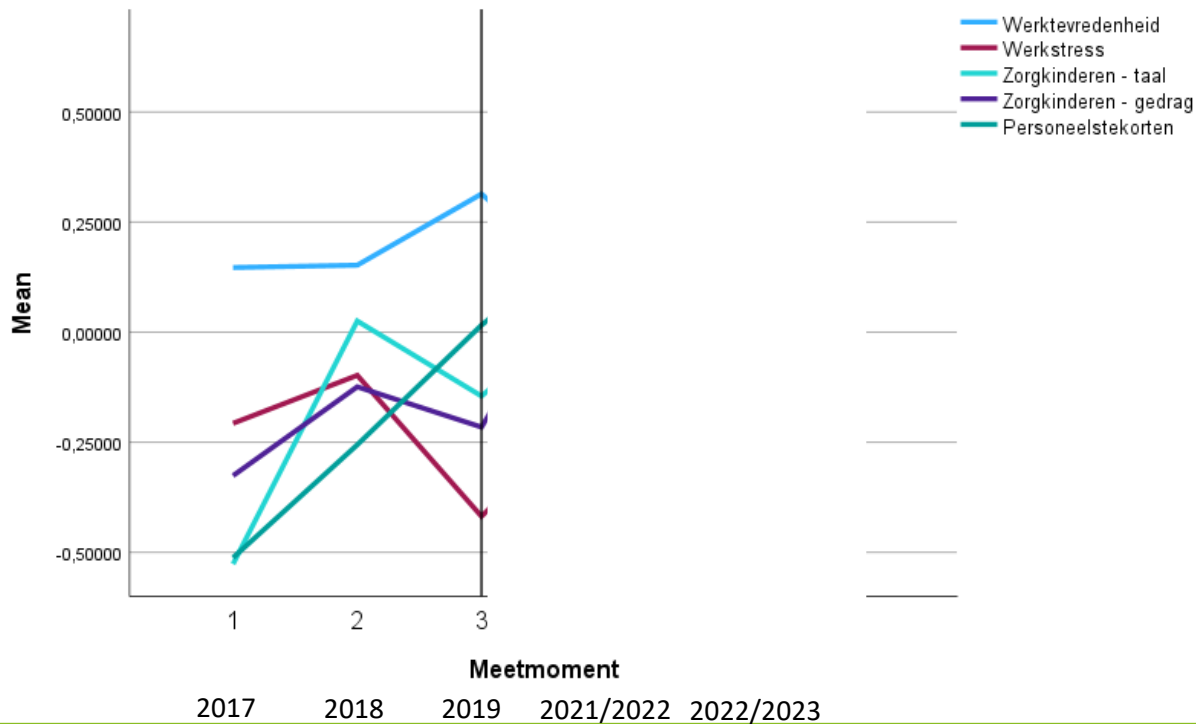
Kwaliteitsprofielen N=253 gastouders

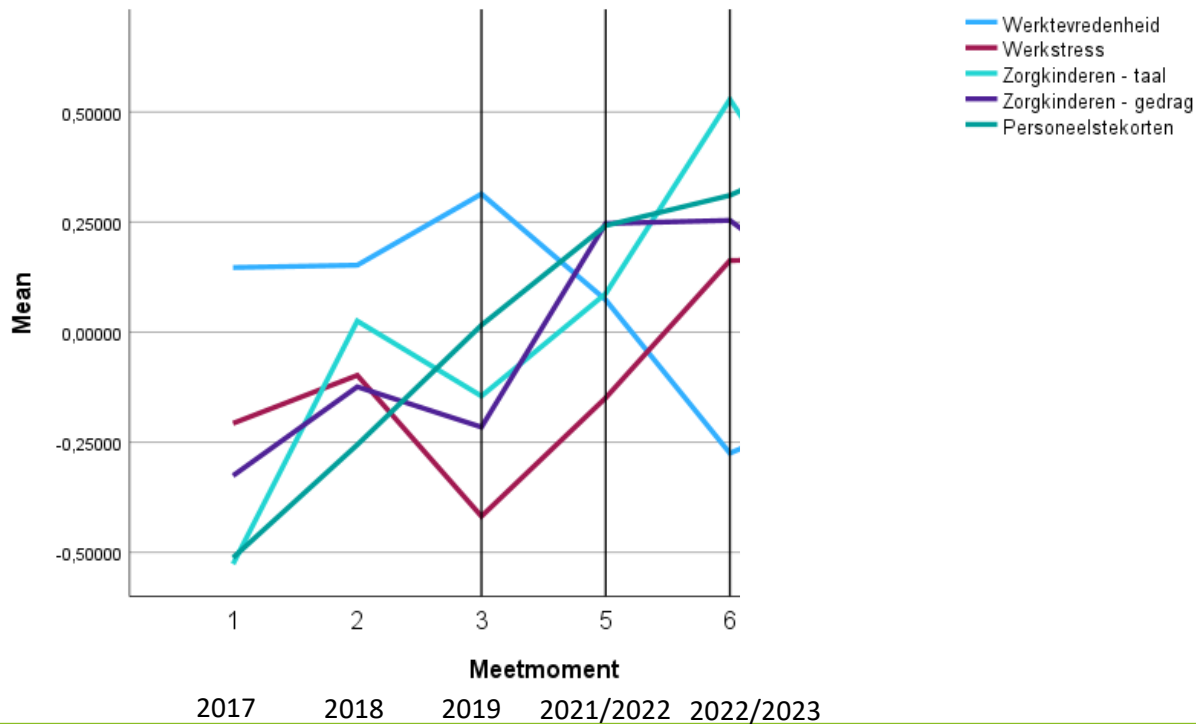
Contextuele ontwikkelingen en impact op medewerkers

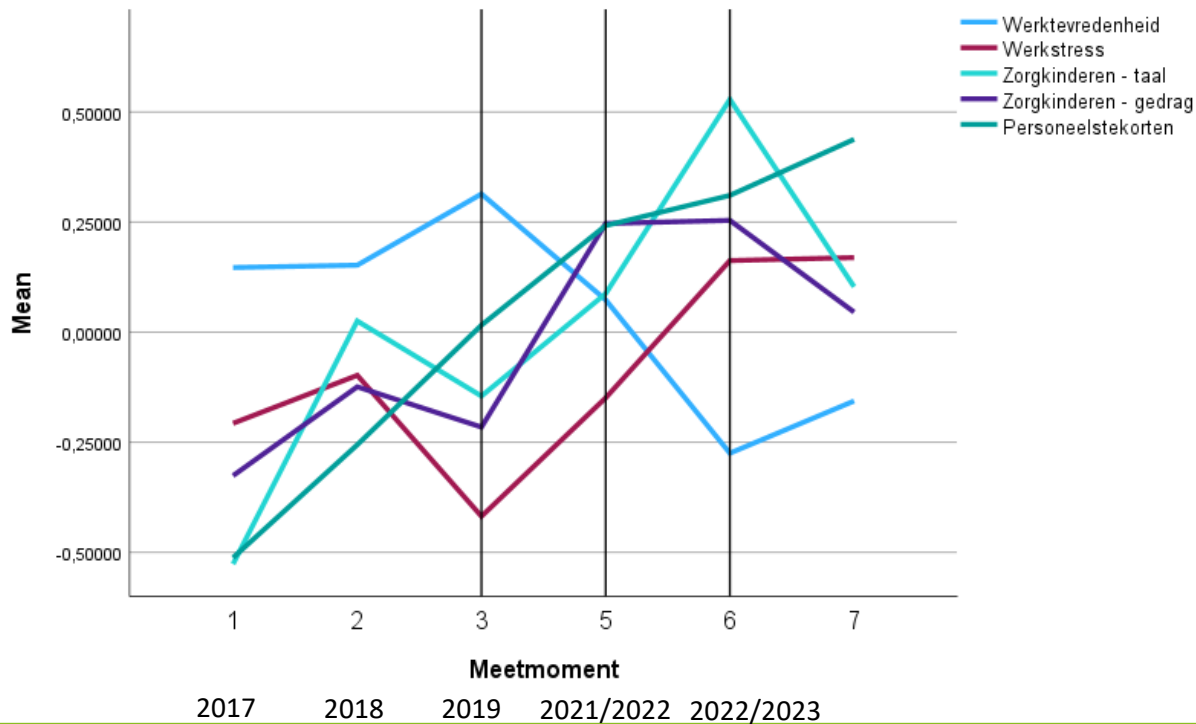
Contextuele ontwikkelingen en impact op medewerkers

Contextuele ontwikkelingen en impact op medewerkers

Contextuele ontwikkelingen en impact op medewerkers

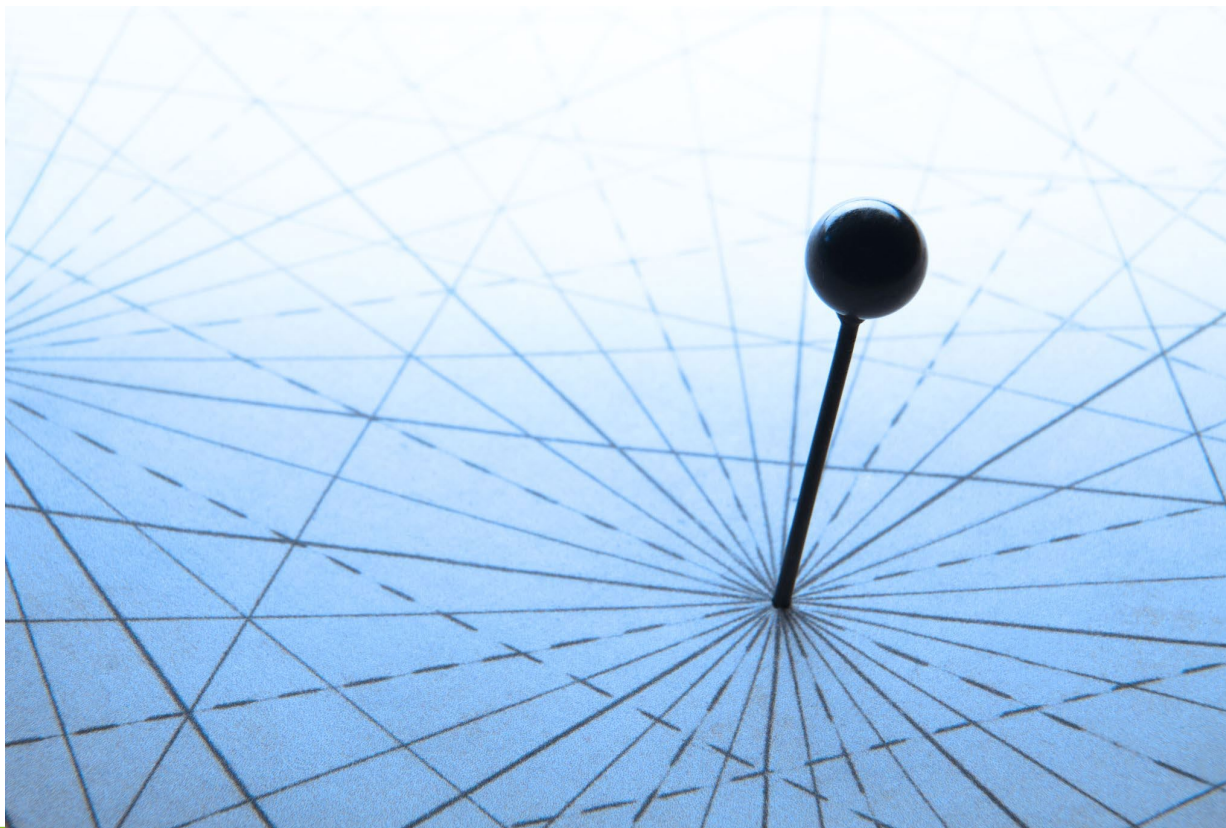

Werkbeleving pm'ers

- In 2024 is de werkbeleving in de kinderdagopvang en de peuteropvang verbeterd.
 - Maar in de bso is er een verdere toename van stress en neemt de tevredenheid verder af.
 - Een goede teamcohesie is een belangrijke buffer voor stress
- ➔ Een jaarlijkse kwaliteitsmonitor is een spiegel van de samenleving -> goed inzicht in ontwikkelingen

Stip op de horizon.....

Ontwikkelingen in de sector

- Personeelskrapte
- Herziening van het stelsel
- Beeld van de kwaliteit niet helemaal geruststellend
 - Als we kijken naar hoe kinderen de kinderopvang ervaren (welbevinden, betrokkenheid...)
 - En als we de ervaringen van pm'ers meewegen (stress)
 - Zeker voor de bso

Grote, maatschappelijke (politieke?) vraagstukken

- Hoe kan de kwaliteit behouden blijven of zelfs verder verhoogd worden?
- Hoe behouden we goed personeel; hoe maken we het aantrekkelijker voor nieuw personeel?
- Hoe zorgen we voor een robuust kinderopvangstelsel (en wat is daarin de rol van aanpalende sectoren en/of regelingen)?

Functie van kinderopvang?

- Bijdragen aan het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen – kansengelijkheid & inclusie
 - Vooral gericht op **VERBINDING** -> sociale cohesie en inclusie bevorderen in de groep, in het team...
- Belangrijke **pedagogische functie** in het samenwerken en ontzorgen
 - van ouders
 - van onderwijs
 - van andere professionals
- Specifieke uitdagingen voor verschillende opvangsoorten

Werk aan de winkel

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid: onderzoek, beleid en praktijk
 - Ook de opleidingen!
- Uitwisseling van kennis en ervaringen
 - Kwaliteit is een continu proces van afstemming op wat er nodig is in de samenleving; wat de behoeften zijn van kinderen en ouders -> nooit 'af'

Programma

Tijd		Locatie
14.15 – 15.15	Sessie 1	
	Babyopvang	Zaal Paars
	Buitenschoolse opvang	Zaal 033
	Gastouderopvang	Zaal 031
15.15 – 15.45	<i>Pauze</i>	hal
15.45 – 16.45	Sessie 2	
	Kinderen	Zaal 031
	Ouders	Zaal 033
	Organisaties	Zaal Paars
16.45 – 17.30	<i>Borrel</i>	hal